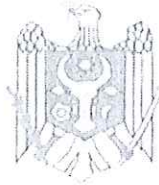

Republica Moldova
Judecătoria Bălți
Sediul Central

Республика Молдова
Суд Бэлць
Центральное местонахождение

or. Bălți, str. Hoținului, 43
tel./fax: 0231-2-22-12
www.jbl.instante.justice.md
e-mail: jba@justice.md

г. Бэлць, ул. Хотинская, 43
тел./факс.: 0231 2-22-12
www.jbl.instante.justice.md
электронная почта: jba@justice.md

✓ Curtea Constituțională a Republicii Moldova
str. Al. Lăpușneanu, nr. 28, Chișinău

Copie: Donos Elena satul Chiștelnița r-nul Telenești
Copie: Donos Tudor satul Chiștelnița r-nul Telenești

Prin prezenta, Judecătoria Bălți, sediul Central Vă expediază spre examinare sesizarea depusă de către Donos Elena și Donos Tudor privind ridicarea excepției de neconstituționalitate pe dosarul nr. 10-33/2023.

Anexă: copia încheierii pe 3 file,
cererea excepției de neconstituționalitate pe 13 file.

Judecător

ex: V. Ignatiuc

tel: 079994025

Vitalie MOROȘANU

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE

privind excepția de neconstituționalitate

prezentată în conformitate cu art. 135 alin.(1) lit.a) și lit.g) din Constituție și
în conformitate cu Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016

A. Autor al excepției de neconstituționalitate

1. Nume: **Donos**
2. Prenume: **Tudor**

A.2. Instanța de judecată

1. Denumirea instanței de judecată/sediu: Judecătoria Bălți(sediul central)
2. Judecător/complet de judecată: Judecătorul Vitalie Moroșan
3. Adresa instanței de judecată: or.Bălți, str.Hotinului 43
4. Telefonul și e-mail-ul instanței de judecată: (231)2-22-12; E-mail: jba@justice.md;

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun

1. În Judecătoria Bălți(sediul central) se examinează plîngerea adresată de Donos Tudor judecătorului de instrucție în ordinea art.313 CPP(judecător V.Moroșan).
2. Potrivit litigiului:

**CORESPUNDE
ORIGINALULUI**

Procuratura Anticorupție a fost sesizată asupra faptelor ce constituie infracțiuni comise de către ex-procurorul în Procuratura r. Telenești Andrei Vrăjitoru, ex-primarul s. Scorțeni r. Telenești Urechi Daria și Ciorbă Alexandru locuitor al s. Scorțeni r. Telenești.

Aceste trei persoane a pus la cale un plan bine chibzuit, inventînd un caz ce în realitate nu a existat, iar pe baza cazului inexistent cercetat drept infracțiune Procurorul în Procuratura r. Telenești Andrei Vrăjitoru a falsificat probe în dosarul penal, în baza căreia Donos Tudor a fost condamnat la ani de închisoare pe un fapt inexistent și ne-comis de el.

3. Potrivit conținutului sesizării cu privire la infracțiune:

Donos Tudor în 2009 activa în funcția de Șef de post al Postului de poliție Scorțeni al Comisariatului de poliție din r. Telenești.

Primar al satului Scorțeni r. Telenești în 2009 era Urechi Daria Afanasie.

Conlucrarea între primarul Urechi și polițistul Donos Tudor era una de serviciu.

Primarul Urechi își exercita mandatul de primar candidînd la această funcție în acea vreme din partea Partidului Comunist al RM.

La 29 iulie 2009, după acele evenimente din 7 aprilie 2009, s-au petrecut în Republica Moldova alegerile parlamentare. Era o zi de miercuri.

Primarul Urechi Daria toată ziua a stat în secția de votare din s. Scorțeni, manipulînd prin prezența sa cetățenii satului Scorțeni, ce se prezentau la vot, să voteze în favoarea Partidului Comunist.

În secția de votare a s. Scorțeni r. Telenești se afla cetățeanul Stepan Ion Pimen care era observator din partea Partidului Liberal Democrat din Moldova(PLDM), - partid aflat în opoziție cu partidul de guvernămînt la acea dată, - PCRM.

Între Primarul Urechi Daria și observatorul Stepan Ion s-a produs un conflict ce s-a petrecut exact în secția de votare din s. Scorțeni. Primarul Urechi Daria pe lîngă amenințările ce le-a comis asupra Observatorului PLDM Stepan Ion, a utilizat în conflictul lor fapte denigratoare, dezgolindu-și corpul în partea posterioară indicîndu-i s-o sărute.

Conflictul a fost înregistrat în Secția de gardă a Comisariatului de poliție Telenești sub numărul 1488 din 29.07.2009(Registru-2).

Donos Tudor în funcția sa de șef de post al s.Scorțeni, a documentat conflictul iar pe baza materialelor acumulate a dispus sancționarea primarului s. Scorțeni r. Telenești Urechi Daria.

Deși Primarul comunist Urehi Daria cu autoritatea sa s-a străduit tocmai pe observatorul PLDM Ion Stepan să-l pună la arest contravențional, apelînd la conducerea de vîrf a Ministerului Afacerilor Interne, la deputați. Donos Tudor nu a cedat influențelor.

Sancționarea primarului Urechi a determinat-o pe Urechi Daria să se răzbune într-un mod pe polițistul Donos Tudor.

Acesta este motivul din care primarul Urechi Daria începe a gîndi planul ca să se răzbune pe polițistul Donos Tudor pe motivul că a sancționat-o, s-a simțit umilită într-un mod, pe cînd dorința ei era sancționarea observatorului PLDM Stipan Ion.

PLANUL CHIBZUIT DE PRIMARUL URECHI și pus în aplicare:

Primarul Urechi Daria după ce s-a finisat alegerile din 2009, prin luna august - septembrie 2009, identifică un cetățean vulnerabil din s. Scorțeni pe nume Ciorbă Alexandru, care era foarte sărac și servea băuturi alcoolice.

Primarul Urechi îi promite lui Ciorbă Alexandru că îi va rezolva situația financiară grea din familie prin oferirea de ajutoare din partea Primăriei, cu condiția că Ciorbă Alexandru semnează o plîngere pe polițistul Donos Tudor. Ciorbă a fost de acord.

Astfel, Primarul Urechi Daria fiind din partea PCRM solicită ajutor din partea Direcției Securitate Internă a MAI.

La fața locului în s. Scorțeni în septembrie 2009 se prezintă doi ofițeri ai Direcției Securitate, unul Sergiu Macovei și al doilea pe familie Toma, care întocmesc o plîngere din partea lui Ciorbă Alexandru cu următorul conținut fals ce-l redau pe scurt: „*Rog organul de poliție de a atrage la răspundere pe polițistul Donos Tudor, care în vara anului 2004 m-a maltratat în biroul primarului Urechi Daria*”.

Plîngerea este depusă în septembrie 2009 pe un fapt inexistent ce s-ar fi petrecut în vara anului 2004. Anume se redă cazul că a avut loc în biroul primarului, fiindcă Urechi Daria să capete statut de martor ocular.

Direcția Securitate Internă după primirea plîngerii o expediază Procuraturii r. Telenești.

În 2009 un procuror pe nume Oala Oleg dispune refuzul urmăririi penale, fiindcă constată aberații în cazul inventat. Ba mai mult că în vara anului 2004 polițistul Donos Tudor activa în orașul Sîngerei și nici nu se cunoștea cu primarul Urechi.

În 2011, la inițiativa lui Urechi Daria, prim-adjunctul Procurorului General Andrei Pîntea anulează ordonanța de refuz și pornește dosar penal pe polițistul Donos Tudor, pe fapta că: „*în vara anului 2004 Donos Tudor l-a maltratat pe Ciorbă Alexandru în biroul primarului Urechi Daria din s. Scorțeni*”.

Începe cercetarea penală a minciunii născocite de Primarul Urechi Daria.

Cazul este documentat de procurorul în Procuratura r. Telenești Andrei Vrăjitoru.

De aici Procurorul Vrăjitoru de comun cu Urechi Daria pornesc falsificarea circumstanțelor cazului.

Procurorul Vrăjitoru audiază pe Urechi Daria și modifică timpul presupusului fapt săvârșit și denunțat calomnios de Ciorbă Alexandru. Astfel din vara anului 2004 se modifică în vara anului 2008., fiindcă constată că-n vara anului 2004 Donos Tudor nu activa polițist la Scorțeni Telenești.

În continuare, mai este nevoie de martor.

Urechi Daria o cheamă pe dediricătoarea Urechi Raisa și-i propune să denunțe că în momentul cînd Ciorbă Alexandru era maltratat în biroul Primarului Urechi Daria, tocmai la acel moment în biroul primarului se mai afla și dediricătoarea Urechi Raisa care făcea curățenie în birou. Urechi Raisa la indicația Primarului Urechi Daria, trebuia să declare că a văzut cum polițistul Donos Tudor îl maltratează pe Ciorbă.

Dediricătoarea Urechi Raisa evident că a refuzat să participe la aceste minciuni, pentru ce Urechi Daria ca angajator a concediat-o din serviciu.

Totuși declarațiile martorului dediricătoarea Urechi Raisa erau decisive, fiindcă o expertiză medicală evident că nu era posibil de falsificat și nici alte probe nu existau.

Aici intervine Procurorul Andrei Vrăjitoru.

Procurorul Andrei Vrăjitoru, care exercita urmărire penală, purcede la o fărădelege fără precedent.

El pe un blank gol de Proces verbal de audiere a martorului completează cu scrisul său data de 19 mai 2011, completează datele martorului Urechi Raisa Gavril, care le obține de la primarul Urechi Daria, bifează locurile unde martorul Urechi Raisa urmează să se semneze și instrucează pe primarul Urechi Daria cum trebuie să fie completate declarațiile martorului Urechi Raisa și ce trebuie să conțină aceste declarații ca să fie utile în probarea vinovăției polițistului Donos Tudor.

Blankul necompletat al Procesului verbal de audiere a martorului îl îmînează lui Primarul Urechi Daria.

Primarul Urechi Daria o cheamă la Primărie pe ex-dediricătoarea Urechi Raisa și-i propune să semneze o foaie ca să poată eși la pensie să nu fie proastă că o pensie e bine să

primești. Primarul Urechi Daria îi mai spune ex-dediricătoarea Urechi Raisa că foaea e goală fiindcă o va completa contabila care nu este pe loc.

Ex- dediricătoarea Urechi Raisa necunoscînd multe semnează foaea goală, însă nici nu-i dă prin cap că semnează un proces verbal de audiere a martorului care va fi folosit drept probă de condamnare a lui Donos Tudor.

După ce ex-dediricătoarea Urechi Raisa semnează blankul de proces verbal de audiere a martorului, Primarul Urechi Daria îl completează fie ea, fie îl îmînează Procurorului Andrei Vrăjitoru.

Procesul-verbal de audiere a martorului este completat de un al treilea om cu un al treilea scris, și o a patra culoare a pixului tocului cu următorul conținut:

La întrebările adresate pot comunica că locuiesc pe adresa sus numită satul Scorțeni r-nul Telenești. În vara anului 2008 într-o zi eu ă aflam la serviciu la primăria s. Scorțeni r. Telenești unde lucram în calitate de dediricătoare, unde aproximativ pe la orele 11:00 eu mă aflam în biroul de serviciu a primarului d-na Urechi Daria și în timpul acesta făcînd curățenie în birou au intrat polișistul de sector Donos Tudor cu Ciorbă Alexandru Simion locuitor al s. Scorțeni, unde am văzut cum Donos Tudor l-a lovit cu pumnul în față pe Ciorbă Alexandru, la fel am văzut cum cet. Ciorbă Alexandru era plin de sînge deoarece a fost bătut de Donos Tudor pe diferite părți ale corpului, la fel a fost lovit cu pumnul în spate. După acesta cet. Ciorbă a eșit din birou afară în drum în fața primăriei care peste puțin timp dorea să se întoarcă la primărie ca să discute cu Donos Tudor referitor la niște bani, însă eu i-am spus lui Ciorbă Alexandru ca să plece acasă ca să nu-l bată încă odată Donos Tudor, unde cet. Ciorbă Alexandru a plecat acasă însingerat. Cînd a avut loc cazul în biroul primarului, Primarul Urechi Daria era de față, a văzut totul cum Donos Tudor l-a bătut pe Ciorbă Alexandru. După acesta eu am plecat acasă. Mai mult nu pot comunica nimic pe acest caz. Procesul-verbal este scris de cuvintele mele corect citit în glas și de mine personal, pentru ce semnez.

La finele declarației este semnătura procurorului Andrei Vrăjitoru, ea și cum ar fi audiat el, așa cum ar prevedea CPP.

Ce declarații consecvente, directe, unde indică concret martorul care a văzut totul și anume: „cum Donos a bătut; Ciorbă plin de sînge; Primarul a văzut tot”.

În luna mai 2020, Donos Elena(soția lui Donos Tudor) a găsit-o pe Urechi Raisa pe saitul de socializare „ODNOKLASNIKI” ca să discute cu ea și să vorbescă să vadă este adevărat ceia ce s-a întîmplat, fiindcă merge vorba de condamnarea soțului ei.

A discutat video, iar discuția a fost filmată. A întroat-o despre caz, la care martorul Urechi Raisa mi-a comunicat:

„ Ea nu a fost audiată despre acest caz de către procurorul Vrăjitoru. Ea nici nu cunoaște despre faptul că soțul meu Donos Tudor a fost condamnat. Ea mi-a comunicat că Primarul Urechi Daria a impus-o să declare astfel de caz că a văzut o astfel de întîmplare, însă a refuzat fiindcă nu văzuse așa ceva. Primarul Urechi Daria pentru refuzul său a concediat-o din serviciu. Peste ceva timp primarul Urechi Daria a cheamt-o să semneze o foae pentru pensie și ea a semnat. Peste ceva timp a fost la primar și a întreat-o ce se aude cu pensia, la care primarul Urechi Daria a zis că nu se primește”.

Discuția filmată, iar suportul electronic a fost ridicată de Ofițerul de Urmărire penală detașat în Procuratura Anticorupție.

Donos Elena a trimis pe saitul ODNOKLASNIKI fotografia procesului verbal de audiere a martorului Urechi Raisa, ca Urechi Raisa să mă informeze dacă a scris așa ceva și a semnat acel proces.

Peste ceva zile Donos Elena a telefonat-o pe Urechi Raisa și ea ia comunicat că semnătura parcă e a ei, dar nu știe cum a ajuns pe acel proces verbal, fiindcă ea nu a fost audiată, nu poate scrie în grafia latină și scrisul nu e al ei. Acest fapt a fost filmat și iarăși suportul a fost ridicat de Ofițerul de Urmărire penală detașat în Procuratura Anticorupție.

În cadrul urmăririi penale, așa zisa parte vătămată Ciorbă Alexandru în momentul prezentării materialelor dosarului de acuzație a lui Donos Tudor de maltratare a sa, la finalizarea acțiunilor a declarat că nu sunt adevărate declarațiile sale, fapt confirmat în procesul verbal de prezentarea a declarațiilor întocmit de Procurorul Constantin Șuşu.

În cadrul judecării în instanța de fond Ciorbă Alexandru a declarat sub jurământ că a fost pus la cale de Primarul Urechi Daria semnând această declarație, polițistul nu l-a bătut.

Primarul Urechi Daria în judecată nu a fost. Iar declarațiile martorului Urechi Raisa, falsificate, au fost preluate fără ca să se prezinte ea în judecată.

Deși Prim-adjunctul Procurorului General Andrei Pîntea a dat indicație prin ordonanță, procurorului care exercită urmărirea penală ca să fie petrecută confruntarea între Donos Tudor și Urechi Daria, procurorul a ignorat această indicție. Se urmărea falsul, dar confruntarea putea să evedențieze acest fals.

Prin urmare în baza declarațiilor falsificate ale martorului Urechi Raisa, ale denunțatorului Ciorbă Alexandru și ale denunțătoarei Urechi Daria primar care nici nu a fost la judecată să-și confirme declarațiile, Donos Tudor a fost condamnat la ani grei de închisoare. Nici o instanță de apel, recurs, recurs în anulare nu a intervenit.

Donos Tudor și Donos Elena au depus plîngere la Procuratura Anticorupție, sesizînd despre faptul de falsificare de dosar, falsificare de probă, fapte comise de ex-primarul Urechi Daria, Ciorbă Alexandru și ex-procurorul în procuratura r. Telenești Andrei Vrăjitoru.

La 22 februarie 2023 procurorul în Procuratura Anticorupție Igor Pasat a dispus de refuz în pornirea urmăririi penale și clasarea procesului penal nr. 20239780001.

Procurorul Igor Pasat a refuzat să audieze martorul chee în acest proces motivînd: *martorul Urechi Raisa nu a fost posibil de audiat fiindcă se află peste hotarele țării calificînd în acest sens că discuțiile purtate de martorul Donos Elena cu martorul Urechi Raisa dintr-o sursă ce nu poate fi verificată.*

În acest sens, Procurorul Igor Pasat a apreciat eronat starea lucrurilor, deși art.93 alin.(2) pct. 6) CPP, prevede expres: În calitate de probe în procesul penal se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: 6) înregistrările audio sau video, fotografiile.

Ba mai mult că în ordonanța de refuz în pornirea urmăririi penale și clasarea procesului penal nr. 20239780001 este menționat:

Conform procesului-verbal de examinare din 16.02.2023 au fost examinate înregistrările video de la victima Donos Elena prin ordonanța și procesul-verbal de ridicare din 02.02.2023 se constată că are loc discuția între Donos Elena și Urechi Raisa prin intermediul rețelei de socializare MESSENGER în care se discută despre faptul că Urechi Raisa nu a semnat pe nimic și nu a fost audiată de către nimeni și nici odată nu a depus careva declarații împotriva lui Donos Tudor după care în următoarele lor discuții Urechi Raisa își recunoaște că a semnat ea doar că pe o foaie albă.

Prin urmare, ordonanța de refuz în pornirea urmăririi penale și clasarea procesului penal nr. 20239780001 a fost contestată la Judecătorul de instrucție, fiindcă motivul invocat de procuror precum că „discuțiile purtate de martorul Donos Elena cu martorul Urechi Raisa suryin dintr-o sursă ce nu poate fi verificată” eate eronat, fiindcă pot fi verificate apelînd la instituția „Comisiei Rogatorii” călăuzindu-se de Capitolul IX din CPP, intitulat ASISTENȚA JURIDICĂ INTERNAȚIONALĂ ÎN MATERIE PENALĂ.

5

În acest sens prevederile art.94 alin.(1) pct.6) CPP „*dintr-o sursă care este imposibil de a o verifica în ședința de judecată*”, sînt aplicabile în acest proces judiciar inițiat în fața judecătorului de instrucție. Fiindcă Judecătorul de instrucție urmează să aprecieze pe baza acestei legi dacă sînt posibile de verificat discuțiile martorului Urechi Raisa și dacă au fost întreprinse toate măsurile ca să se verifice aceste discuții.

C. Obiectul sesizării

l. Prezenta sesizare are ca scop controlul constituționalității a art. 94 alin.(1) pct.6) din Codul de procedură penală, care prevede:

(1) În procesul penal nu pot fi admise ca probe și, prin urmare, se exclud din dosar, nu pot fi prezentate în instanța de judecată și nu pot fi puse la baza sentinței sau a altor hotărîri judecătorești datele care au fost obținute:

6) dintr-o sursă care este imposibil de a o verifica în ședința de judecată.

i. Excepția de neconstituționalitate se referă la contrarietatea art. 94 alin.(1) pct.6) din Codul de procedură penală cu art.20; art.23 și art.26 alin.(2) din Constituție.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție

LEGISLAȚIA PERTINENTĂ

Prevederile relevante ale Constituției (M.O., 1994, nr. 1) sunt următoarele:

Articolul 1

Statul Republica Moldova

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

„(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.”

Articolul 20

Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.”

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 26
Dreptul la apărare

- „(1) Dreptul la apărare este garantat.
- (2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.
- (3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.
- (4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.”

Articolul 54
Restrângerea exercițiului unor drepturi sau
al unor libertăți

- „(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.
- (2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.
- (3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.
- (4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

E. Argumentarea pretensei încălcării a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție

6. Probele sînt elemente de fapt dobîndite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței infracțiunii, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției, precum și la stabilirea altor împrejurări importante pentru justa soluționare a cauzei(art.93 alin.(1) CPP).

La caz, discuțiile lui Donos Elena purtate cu martorul Urechi Raisa și filmate, în care este comunicat faptul că lui Urechi Raisa i-a fost sustrasă semnătura de pe o foaie albă și aplicată pe un proces verbal de audiere a martorului pe care nu l-a semnat, reprezintă probă în procesul penal.

Discuțiile lui Donos Elena purtate cu martorul Urechi Raisa și filmate, au fost ridicate de la Donos Elena prin ordonanță de ridicare și proces verbal de ridicare, întocmit de Ofițer de urmărire penală detașat în Procuratura Anticorupție.

Pînă la ridicarea discuțiilor lui Donos Elena purtate cu martorul Urechi Raisa și filmate, Donos Elena a fost audiată, preîntîmpinată asupra declarațiilor false, iar în cadrul audierii Donos Elena a comunicat că discuțiile purtate cu martorul Urechi Raisa și filmate le-a obținut în momentul cînd a discutat cu martorul prin saitul de socializare

CORESPUNDE ORIGINALULUI

ODNOKLASNIKI. Iar filmarea s-a produs cu telefonul mobil, unde sînt păstrate urmele discuțiilor.

Discuțiile lui Donos Elena purtate cu martorul Urechi Raisa și filmate indică direct la fals de probe în procesul penal, comise de ex-procurorul Andrei Vrăjitoru de comun cu ex-Primarul Urechi Daria și denunțatorul Ciorbă Alexandru.

OUP pentru a verifica adevărul din discuțiile date, a citat martorul Urechi Raisa la domiciliul său din s. Scorțeni r. Telenesți, deși OUP cunoștea că martorul Urechi Raisa este plecat în Italia după ce a fost concediată din serviciu de către Primarul Urechi Daria pe motivul că nu s-a alăturat ei să declare calomnios împotriva polițistului Donos Tudor.

Evident că martorul Urechi Raisa nu s-a prezentat la audieri, și acest fapt a fost apreciat de procuror drept circumstanță prevăzută de art. 94 alin.(1) pct.6) din Codul de procedură penală, care prevede: (1) În procesul penal nu pot fi admise ca probe și, prin urmare, se exclud din dosar, nu pot fi prezentate în instanța de judecată și nu pot fi puse la baza sentinței sau a altor hotărîri judecătorești datele care au fost obținute: 6) dintr-o sursă care este imposibil de a o verifica în ședința de judecată.

7. Prevederile art. 94 alin.(1) pct.6) din Codul de procedură penală, nu prevăd exhaustiv care sînt acele surse de mijloace de probă imposibil de verificat de OUP s-au instanță. Această situație permite a înțelege rezonabil că legea nu este suficient de clară și previzibilă, fapt ce produce ingerința în satisfacția efectivă garantată de art.20 din Constituție și dreptul de a reacționa independent prin mijloace legitime la protecția drepturilor violate prin probe false puse pe rol într-o cauză penală, drept garantat de art.26 alin.(2) din Constituție.

În atare situație, dacă judecătorul de instrucție care reprezintă puterea judecătorească reține constatarea OUP că *declarațiile lui Donos Elena purtate cu martorul Urechi Raisa și filmate*, provin dintr-o sursă ce nu poate fi verificată, atunci adevărul în acest proces nu mai poate fi aflat, numai din simplu fapt că martorul nu este în țară. Iar Donos Tudor urmează să execute o pedeapsă cu închisoarea pentru un fapt ce nu a avut loc în realitate, și născocit de un primar care avea interes și putere la acea vreme în conlucrare cu un procuror.

Ingerința în dreptul garantat de art.20 și 26 alin.(2) din Constituție se produce prin art. 94 alin.(1) pct.6) din Codul de procedură penală, care reglementează echivoc surse de mijloace de probă imposibil de verificat de OUP s-au instanță.

Fiindcă dacă și există situații de imposibilitate în verificarea provenienței unei probe, atunci această imposibilitate urmează a fi motivată de OUP s-au instanță, după un efort de constatare a imposibilității verificării probelor.

În Republica Moldova există cazuri de rezonanță unde sînt pornite dosare penale în baza filmărilor din care se deduc elemente de infracțiuni de corupție presupus comise de demnitari, iar părțile invocă lipsa sursei de unde au provenit filmările, dar Procuratura Anticorupție le utilizează ca probe ce dovedesc vinovăția.

La cazul din speță deși filmările au fost ridicate direct de la persoana ca re filmat, cu audierea persoanei, Procuratura Anticorupție le apreciază ca probe ce provin dintr-o sursă ce nu poate fi verificată.

Filmările ce redau acțiuni de infracțiune urmează fără nici o îndoială a fi considerate probe, fiindcă din filmări cel mai corect sînt redade și cu exactitate fapta ce sa produs.

Prevederile art. 94 alin.(1) pct.6) din Codul de procedură penală substiuie prevederile art.95 alin.(1) CPP, care prevede: *Sînt admisibile probele pertinente, concludente și utile administrate în conformitate cu prezentul cod.*

59

Astfel în procesul penal prin aplicabilitatea sintagmei dintr-o sursă care este imposibil de a o verifica în ședința de judecată, OUP nejustificat ignoră probele pertinente, concludente și utile ce dovedesc comiterea unei infracțiuni, fără ca aceste probe să fie apreciate potrivit art.101 din CPP, din simplul motiv că sînt imposibil de verificat.

Prin urmare prin lege se comite eroarea gravă de fapt.

Potrivit Hotărîrii Curții Constituționale nr. 2 din 23.01.2020, § 62, s-a statuat :

Eroarea gravă de fapt vizează stabilirea eronată a faptelor și constă în confirmarea eronată a existenței sau inexistenței lor. În esență, stabilirea faptelor urmărește aflarea adevărului. Aceasta este posibil ca urmare a aprecierii probelor din perspectiva veridicității lor. Prin urmare, stabilirea faptelor se află într-o legătură indisolubilă cu aprecierea probelor.

În concluzie, dat fiind faptul că OUP a apreciat că declarațiile lui Donos Elena purtate cu martorul Urechi Raisa și filmate, provin dintr-o sursă ce nu poate fi verificată fiindcă martorul locuiește în Italia, atunci se presupune că art. 94 alin.(1) pct.6) din Codul de procedură penală produce ingerința în dreptul garantat de art.20 și 26 alin.(2) din Constituție și art.6 din Convenție, coraborat cu art.23 din Constituție.

La acest compartiment este relevantă jurisprudența Curții Constituționale(DCC nr.47 din 27.04.2023, § 24) , potrivit căreia:

§ 24. Problema caracterului justificat al absenței martorului de la ședința de judecată din cauza aflării sale peste hotarele țării a fost examinată în cauza Gabrielyan v. Armenia, 10 aprilie 2012, în care Curtea Europeană a considerat că aceasta nu constituie, în sine, un motiv suficient să satisfacă exigențele articolului 6 § 3 (d) (§ 81). Tribunalele naționale trebuie să caute în mod activ martorul cu ajutorul autorităților naționale, inclusiv al poliției, și trebuie, de regulă, să apeleze la asistența juridică internațională, atunci când un martor locuiește peste hotare și sunt disponibile asemenea mecanisme (Schatschaschwili v. Germania [MC], §§ 121-122).

Comparația cu dreptul altor state:

Codul de procedură penală a Romîniei

Articolul 100 - Administrarea probelor

(4) Organele judiciare pot respinge o cerere privitoare la administrarea unor probe atunci când: d) proba este imposibil de obținut.

Din înțelesul legii statului Romîn, se deduce că organele judiciare examinează chestiunea privind posibilitatea obținerii probei, în acest sens respinge cererea privind administrarea probei.

La cazul din speță proba - filmările video a discuției martorului Donos Elena cu Urechi Raisa deja este obținută, a fost ridicată prin acte procesuale, a fost audiată persoana de la care a fost ridicată discuția, și a fost indicat locul martorului care declară circumstanțe importante procesului.

Dacă compăram sintagma din Legea Romîniei „proba este imposibil de obținut” cu sintagma din Legea Moldovei, „dintr-o sursă care este imposibil de a o verifica în ședința de judecată”, observăm că-n primul caz proba nu există din imposibilitate de a o colecta iar în al doilea caz observăm că proba există deja doar sursa provinienței ei este imposibil de verificat, și doar în cadrul instanței nu și-n cadrul OUP care exercită acțiunile de urmărire penală.

CORESPUNZATOR
ORIGINAL

Prin urmare, art. 93 alin. (2)pct.4) și 6) din CPP, prevăd expres: *În calitate de probe în procesul penal se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: 4) procesele-verbale privind acțiunile de urmărire penală și ale cercetării judecătorești; 6) înregistrările audio sau video, fotografiile.*

Deși filmările obținute de la Donos Elena, ridicate prin ordonanța și procesul verbal de ridicare, au obținut deja statut de probe fiind obținute prin mijlocul de probă,- procesul verbal de ridicare și procesul verbal de examinare, prin aplicarea sintagmei „dintr-o sursă care este imposibil de a o verifica în ședința de judecată” din art. 94 alin.(1) pct.6) din Codul de procedură penală, ele nu sînt admise. Prin urmare se încalcă dreptul prevăzut de art.6 din Convenție.

Codul de procedură penală a Federației Ruse

Статья 75. Недопустимые доказательства

2. К недопустимым доказательствам относятся: 2) показания потерпевшего, свидетеля, основанные на догадке, предположении, слухе, а также показания свидетеля, который не может указать источник своей осведомленности.

Traducere în română:

Articolul 75. Probe inadmisibile

2. Probele inadmisibile includ: 2) mărturiile unei victime, ale unui martor, bazate pe presupuneri, presupuneri, audieri, precum și mărturia unui martor care nu poate indica sursa cunoștințelor sale.

Legislația Federației Ruse nu orecă probă o declară inadmisibilă, ci doar declarația martorului care nu poate indica sursa cunoașterii circumstanțelor.

Legislația Moldovei într-un mod abstract toate probele le declară inadmisibile, pe cînd mai bine ca filmările video numic nu poate reda mai adevărat circumstanțele cazului.

F. Lista documentelor relevante

1. Ordonanța de refuz în pornirea urmăririi penale și clasarea procesului penal nr. 20239780001
2. Ordonanța de ridicare a filmărilor ce redau discuțiile între martorul Urechi Raisa și Donos Elena.
3. Procesul verbal de ridicare a filmărilor ce redau discuțiile între martorul Urechi Raisa și Donos Elena.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării

Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sînt exacte.

DONOS Tudor
Mun. Chisinau

02 mai

2023

CORESPUNDE
ORIGINALULUI

ÎNCHIEIERE

29 iunie 2023

mun. Bălți

Judecătoria Bălți, sediul central
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul
Grefier

Vitalie MOROȘANU
Daniela LESNIC

examinând în ședință închisă cauza inițiată la plângerea petiționarilor Donos Elena și Donos Tudor în ordinea art.313 CPP, -

A C O N S T A T A T:

La 28 martie 2023 în adresa Judecătoriei Bălți (sediul central) a parvenit spre examinare cauza inițiată în baza plîngerii petenților Donos Elena și Donos Tudor în ordinea art. 313 CPP, împotriva ordonanței din 22.02.2023 de refuz în pornirea urmării penale și calsarea procesului penal nr. 20239780001 adoptată de procurorul Procuraturii Anticorupție, oficiul Nord Igor Pasat, ordonată din 17.03.2023 adoptată de procurorul ierarhic superior Marcel Dumbravan.

La data de 29 mai 2023, prin intermediul cancelariei, petiționarii Donos Elena și Donos Tudor au înaintat o sesizare cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, privind efectuarea controlului constituționalității asupra art.94 alin.(1) pct.6) Codul de procedură penală, care prevede. (1) În procesul penal nu pot fi admise ca probe și, prin urmare, se exclud din dosar, nu pot fi prezentate în instanța de judecată și nu pot fi puse la baza sentinței sau a altor hotărâri judecătorești datele care au fost obținute: (6) dintr-o sursă care este imposibil de a o verifica în ședința de judecată.

În motivarea cererii, petenții au invocat faptul că, pe rolul judecătoriei Bălți se află spre examinare plângerea depusă în ordinea art. 313 CPP, pornită împotriva ordonanței de refuz în pornirea urmării penale și clasarea procesul penal nr.20239780001 adoptată de procurorul Procuraturii Anticorupție, oficiul Nord Igor Pasat.

Potrivit conținutului sesizării și materialele procesului penal, Donos Tudor este victima faptei cercetate prin procesul penal, contestă ordonata de refuz prin prisma art. 313 CPP, consideră că este parte în procesul penal.

Suțin petenții faptul că, Donos Elena este soția victimei Donos Tudor. Potrivit art. 263 alin.(6) CPP plângerea poate fi depusă de către unul din soți pentru celălalt soț sau de către copilul major pentru părinți. Victima poate să declare că intrunește o asemenea plângere. Odată ce sesizarea cu privire la infracțiune a fost depusă și de Donos Elena în condițiile art.263 alin.(6) CPP, obținînd dreptul de a contesta ordonata de refuz în fața judecătorului de instrucție, potrivit art 313 CPP.

La caz, petenții fac referire la faptul că, procurorul Igor Pasat a refuzat să audieze martorul important în acest proces, motivînd prin faptul că, martorul Urechi Raisa nu a fost posibil de audiat, fiindcă se află peste hotarele țării calificînd în acest sens că, discuțiile purtate cu martorul Donos Elena cu martorul Urechi Raisa dintr-o sursă ce nu poate fi verificată.

Invocă, prevederile art.94 alin.(1) pct.6) CPP „dintr-o sursă care este imposibil de a o verifica în ședința de judecată” sunt aplicabile în acest proces judiciar inițiat în fața judecătorului de instrucție, or, instanța urmează să aprecieze în baza acestei legi dacă sunt posibil de verificat discuțiile martorului Urechi Raisa și dacă au fost întreprinse toate măsurile ca să se verifice aceste discuții.

Consideră că, nu există o hotărîre anterioară a Curții avînd ca obiect prevederile contestate, prevederile art.94 alin.(1) pct.6) CPP, nu au fost supuse excepției de neconstituționalitate.

Solicită sesizarea Curții Constituționale privind rezolvarea chestiunii privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.94 alin.(1) pct.6) CPP „dintr-o sursă care este imposibil de a o verifica în ședința de judecată”.

În ședința de judecată petiționarii Donos Elena și Donos Tudor nu s-au prezentat, procedura de citare legală fiind respectată.

Procurorul Igor Pasat în ședința de judecată nu s-a prezentat, procedura de citare fiind respectată.

Instanța, examinând solicitarea petiționarilor Donos Elena și Donos Tudor, în coroborare cu prevederile Constituționale, procesuale, legale și a actelor normative ce vizează situația, consideră necesar de a ridica excepția de neconstituționalitate și de a remite Curții Constituționale sesizarea înaintată de petiționari, reieșind din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 2 alin. (3) Cod de procedură penală, Constituția Republicii Moldova are supremație asupra legislației procesuale penale naționale.

Nici o lege care reglementează desfășurarea procesului penal nu are putere juridică dacă este în contradicție cu Constituția.

Totodată, conform prevederilor art. 7 alin. (3) Cod de procedură penală, dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rîndul său, sesizează Curtea Constituțională.

Conform prevederilor art. 39 alin. (4) Cod de procedură penală, Curtea Supremă de Justiție, sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității actelor juridice și asupra cazurilor excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice.

În conformitate cu art. 7 alin. (6) Cod de procedură penală, hotărârile Curții Constituționale privind interpretarea Constituției sau privind neconstituționalitatea unor prevederi legale sînt obligatorii pentru organele de urmărire penală, instanțele de judecată și pentru persoanele participante la procesul penal.

Curtea Constituțională s-a expus asupra interpretării art. 135 alin. (1) lit. g) din Constituția Republicii Moldova, prin care a hotărât că, excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acestuia, precum și de către instanțe din oficiu.

De asemenea, înalta Curte a statuat că, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătorilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova.

Totodată, judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acestuia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții, având ca obiect prevederile contestate.

În circumstanțele descrise, având la bază sesizarea petiționarilor Donos Elena și Donos Tudor cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, pentru verificarea constituționalității, instanța de judecată, ținînd cont de faptul că, obiectul sesizării intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin. (1) lit. a), g) din Constituție, fiind o lege organică, iar excepția de neconstituționalitate fiind ridicată de petiționari, prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei și Curtea Constituțională nu s-a expus anterior, referitor la prevederile care se invocă a fi neconstituționale, instanța va prezenta Curții Constituționale sesizarea înaintată de petiționarii Donos Elena și Donos Tudor.

În baza art. art. 39 alin. (4) Cod de procedură penală, art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, instanța de judecată,-

D I S P U N E:

A ridica excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.94 alin.(1) pct.6) CPP „dintr-o sursă care este imposibil de a o verifica în ședința de judecată”, în sensul corespunderii cu art. 135 alin.(1) lit.a), g) din Constituția Republicii Moldova.

Se remite după competență Curții Constituționale, cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate la cauza inițiată în baza plîngerii depuse de către Donos Elena și Donos Tudor în ordinea art. 313 CPP.

Examinarea dosarului nr.10-33/2023 – plîngerea depusă de către Donos Elena și Donos Tudor în ordinea art. 313 CPP, se suspendă.

Încheierea poate fi atacată cu recurs la Curtea de Apel Bălți, pe durata suspendării procesului, prin intermediul Judecătoriei Bălți (sediul central).

Președintele ședinței,
judecătorul

Vitalie MOROȘANU